

Húspótlók, mint a vegetáriánus életmód részei

A Generál Konferencia táplálkozási tanácsának állásfoglalása

Á

A vegetáriánus életmód

A hetednap adventisták több mint 125 éve a vegetáriánus trendet ajánlják. Ez a meggyőződés abból fakad, hogy az ember egységes egység, és bármit tesz, azt Isten dicsőségére kell cselekednie. Teremtőnk egy tervet fektetett egységünk megőrzésére érdekében. A vegetáriánus trend ennek az egység életmódjának része. Többben fedezik fel. Számos tudományos kutatás bizonyítja, hogy e módszerrel sokkal egészségesebb, hosszabb és minőségileg jobb életet élhetünk. A kutatók azt is bizonyították, hogy a vegetáriánus életmód gyakorlása hetednap adventisták egészségesebb, és tovább élnek.

Hogyan illeszkednek be a húsok ebbe az életmódba?

Az ember eredetileg vegetáriánus volt. A trendje a természetnek megfelelően a természetes termékeket tartalmazó ételt jelenti. A hetednap Adventista Egyház korán felfedezte, hogy a vegetáriánus trend sokkal jobb, mint a hús is tartalmaz. Ezen trendi étel egységes alapelvek felismerése és a népszerűsítése Ellen White nevéhez fűződik. Bár felismerésmentes trend biztosítja a szükséges tápanyagokat, Ellen White a húsok káros hatásait is megismertette, mivel azok megkötik az itatót a vegetáriánus életmóddal. Így fejlődtek ki a ma már a kereskedelemben is forgalmazott olajmagvak, gabonafélék és zöldségek felhasználásából gyártott húsok. Gyártó (például Dr. John Harvey Kellogg, Loma Linda Foods, Worthington Foods, Sanitarium Health Food Company és mások) kezdett el világszerte olyan új termékeket előállítani, amelyek ívethetik a hús szerepét a táplálkozásban.

Miért váglassunk húsokat?

Rengeteg oka van annak, miért váglassunk húst a húsokkal szemben, egységes táplálék és a környezeti előnyök, filozófiai érvek, és az egészség. Manapság az egység megőrzése a fő oka annak, hogy sok ember csökkenti vagy teljesen kiiktatja a trendjéből a húst. A fogyasztás legjobban a zsír- és koleszterinbevitel csökkentésével foglalkoztatja ezeket egyre kevesebb húst, és több zöldséget és gyümölcsöt esznek. A húsok ennek az egység trendnek a részei lehetnek, mivel a természetes forrásból, vitaminokat és ásványi anyagokat biztosítanak, ugyanakkor mentesek az állati termékekben levő magas koleszterintől és telített zsíroktól. A környezettel való érintkezés is hozzájárult az emberek érdeklődésének felkeltéséhez a természetes forrásból készült étellek iránt. Felismerés annyira természetes holdanként, ha állatok tartása helyett természeteseket ugyanazon a területen. A vízben és más természetes forrásokban való megőrzés is jelentős. A világon sokan vallási vagy filozófiai meggyőződésből iktatják ki a húst az életmódjukból. Sokan azért váglasszák a húsokat, mert finom kiegészítő lehetnek a napi étrendnek. Mindezen okok a hús fogyasztás csökkentéséhez és a vegetáriánus életmódhoz vezetnek.

Mekkora a h^osp³tl³k t³p³rt³ke?

A z³lds³gből sz³rmaz³ h^osp³tl³k t³p³rt³ke sok lehetnek, amelyek ³rt³kes t³p³anyagot biztos³-tanul veget³ri³ri³nus ³trenden ³lők sz³m³ra. A legt³bb, a kereskedelmi forgalomban levő term³ok csomagol³s³in fel van t³ntetve a t³p³anyag³ tartalom. Ahhoz azonban, hogy t³p³rt³ke³ minős³g³ot is megismerj³k, tov³bbi inform³ci³ van sz³ks³g. A k³vetkező n³h³ny pont ebben seg³-t.

Feh³re

A h^osp³tl³k k³sz³-tm³nyek n³v³ny³ feh³re³st tartalmaznak, ilyen a sz³ja ³s a gabona. A term³ktől f³g³ tartalmazhatnak m³g toj³sfeh³re³ vagy tejfeh³re³, amelyek kieg³sz³-tő feh³re³sk³nt szolg³lnak. A veget³re³ ³telek sz³les v³laszt³k³ kell ³ssze³ll³-tani. A h^osp³tl³k biztos³-tj³k az eszenci³lis aminosavak egyens³ly³t a t³bbf³le feh³re³son kereszt³l. A legt³bb veget³ri³ri³nus ³trendje elegendő ³s v³ltozatos feh³ tartalmaz.

Tudom³nyos kutat³sok megerős³-tett³ok, hogy az embernek el³gs³ges a csup³in n³v³ny³ feh³re³ tartalmaz³ ³ h³v³esekből, gabonaf³l³kből, olajosmagv³ ³s z³lds³gből sz³rmaz³ n³v³ny³ feh³re³ sz³les v³laszt³ mennyis³g³ ³s minős³g³ feh³re³ot biztos³-t a veget³ri³ri³nusok sz³m³ra. A h^osp³tl³k haszn³lata csup³in egy k³ megold³s arra, hogyan adjunk m³g t³bb n³v³ny³ feh³re³ot veget³ri³ri³nus ³teleinkhez.

Zs³-r

Mivel a h^osp³tl³k nem tartalmaznak ³llati zsirad³ot, tel³-tett zs³-rban szeg³nyek, ³s koleszterinmentesek. A h^osszal ³sszehasonl³-tva, sokkal alacsonyabb a tel³-tettzs³-r- ³s kal³riatartalmuk. A h^osp³tl³kban csup³in n³v³ny³ olaj ³ kukorica- ³s sz³jaolaj ³ tal³lhat³, amely t³bsz³r³sen tel³-tetlen zs³-rsavakat tartalmaz, ³s az ³llati zs³-rral szemben koleszterinmentes. Az ³llati zsirad³oknak ugyanis magas a tel³-tettzs³-r- ³s a koleszterintartalma.

Nem³giben az American Heart Association (Amerikai Sz³-vegyes³let), the Surgeon General (a tiszti főorvos) ³s a National Academy of Science (Nemzeti Tudom³nyos Akad³omia) azt aj³nlotta, hogy napi ³trend³nkben a tel³-tett

zsűrűsége 10%, a zsűrűsége pedig 30% alatt legyen. A Generál Konferencia táplálkozási tanácsa azt ajánlja, hogy az optimális energiacsökkentés érdekében a napi szénhidrátbevitel 30% alatt legyen. A magas zsírtartalmú élelmiszerek „mint az olajvagy olajosmagvak” alkalmanként fogyasztása mindaddig megengedett, amíg a teljes zsírbevétel a meghatározott értékekben belül van.

Vitaminok és ásványi sók

A kereskedelmi forgalomban kapható élelmiszerek gyakran tartalmaznak hozzáadott vitaminokat és ásványi anyagokat, amelyek általában a hűtés megkönnyítésére. Ilyen például a B1- (tiamin), B2- (riboflavin), B6-, B12-vitamin, valamint a niacin és a vas. A kereskedelemben forgalmazott termékekben a szénhidrát az élelmiszerösszetevőkből és a felhasznált fűszerekből származik. Ha a címkét elolvassuk, kiválaszthatjuk a kívánt termékeket.

Habár a laktoovo-vegetáriánus étrend tartalmaz biológiailag aktív B12-vitamint, a teljes vegetáriánusoknak valamilyen formában meg kell kapniuk azt. Ezért ezek a hűtőszekrények tartalmaznak B12-vitamint. A Generál Konferencia táplálkozási tanácsa támogatja a nemzetközi és amerikai tudományos szervezetek (mint például a WHO) és hatóságok ajánlásait. Ők naponta 3 µg B12-vitamin fogyasztását ajánlják. A B12-vitamin leginkább előforduló biológiailag aktív formája a cianokobalamin vagy hidroxokobalamin.

Mit ajánlunk?

A Generál Konferencia táplálkozási tanácsa a vegetáriánus étrendet, mint az egészséges életmód részeként teljesen el akarjuk hagyni a hűtőszekrényekből, vagy gyakorló laktoovo-vegetáriánusoktól, vagy egyszerűen csak próbáljuk csökkenteni az elfogyasztott hűtött mennyiséget, a hűtőszekrények segíthetnek a fehéregyek szénhidrát- és hozzáadott vitaminokat és ásványi anyagokat is tartalmaznak. Ha friss gyümölcs, zöldség, teljes értékű gabonamű, hűtött és alacsony zsírtartalmú tejtermékek (elhagyható) megnevezett fogyasztásával párosulnak, a hűtőszekrények ételt, kényelmet és változatosságot vihetnek a vegetáriánus étrendbe.

(Hetednapi Adventista Egyház, táplálkozási tanács, 1995)